

Resultaten LSB-tellingen 2003 in Twente

Het Landelijk Soortonderzoek Broedvogels (LSB) kent twee gedeelten, nl. de kolonievogels en de zeldzame broedvogels.

Kolonievogels

Aalscholver

In Twente is slechts een kolonie met twee nesten bij het Lonnekermeer. De kolonie bestaat sinds 1999 en telde vorig jaar drie nesten. De kolonie wordt jaarlijks door Harrie de Jong geteld.

Blauwe Reiger

Dit jaar zijn vier nieuwe kolonies (soms al jarenlang bestaand) aangemeld. Deze liggen bij Goor, Weerselo (twee kolonies) en in het Witte Veen bij Buurse. De grote kolonie in het Breeriet bij Delden neemt langzaam in aantal af.

<u>Plaats</u>	<u>aantal 2002</u>	<u>aantal 2003</u>	<u>teller</u>
Breeriet, Delden	59	51	Jan Meyerink
Lonnekermeer	14	8	Harrie de Jong
Singraven, Denekamp	35	30	Harm Meek
Schapendijk, Wierden	13	15	Ben Nijeboer
Groot Boerman, Markvelde	7	5	Eli Nauta
Begraafplaats Almelo	15	16	W. Nijkamp
Weldam, Goor	12	9	Henri Bouwmeester
Stempeldijk, Weerselo	?	2	Wim Wijering
Mekkelhorst, Weerselo	?	3	Wim Wijering
Witte Veen, Buurse	?	9	Erik Foekens
Totaal	155	148	

Kokmeeuw

Het Wierdense Veld en het Notterveen zijn geteld door Albert Derks, maar daar werden geen broedende Kokmeeuwen aangetroffen. De kolonie in het Elsenerveld kende een explosieve ontwikkeling, waarvan ook acht paar Geoorde Futen hebben geprofiteerd.

<u>Plaats</u>	<u>aantal 2002</u>	<u>aantal 2003</u>	<u>teller</u>
Haaksbergerveen	45	40	Roy Dear
Engbertsdijksvenen	505	297	Peter v.d. Akker
Elsenerveld	600	2500	Robert Ekkelkamp/Ben Nijeboer

Oeverzwaluw

Dit jaar werden er zes kolonies gemeld evenals vorig jaar.

<u>Plaats</u>	<u>aantal 2002</u>	<u>aantal 2003</u>	<u>teller</u>
Rutbekerveld	15	80	Gerrit Wesseloo
Leemslagenplas	56	23	Laurents ten Voorde
Domelaar, Markelo	135	80	Peter v.d. Akker
Dinkel, Losser	2	0	Sander Wansing
Oelemars, Losser	43	121	Ben Hulsebos
Engbertsdijksvenen	25	1	Ben Hulsebos
Gat van Roelofs (E'venen)	0	29	Han Bouman, Hans v.d. Berg
Totaal	276	334	

De kolonie bij de Oelemars in Losser heeft via de inspanningen van IVN-Losser en de Gemeente Losser een permanente betonnen kunstwand met 240 nestopeningen gekregen, waarvan in het eerste jaar 121 nesten werden bewoond. Een percentage van 50% bezetting in het eerste jaar is bijzonder hoog.

Huiszwaluw

Sinds enkele jaren is door SOVON de Huiszwaluw toegevoegd aan de lijst van kolonievogels. Geleidelijk werd het werk van Herman Leys die sedert 1989 deze soort coördineerde overgenomen. In Twente wordt het gehele noordoostelijke deel met o.a. Geesteren, Vasse, Mander, Lattrop, Tilligte, Agelo, Ootmarsum, Denekamp, Saasveld, Oldenzaal De Lutte, Overdinkel en Losser door de Weidevogelgroep Weerselo en gedeeltelijk door IVN-Losser geteld. De coördinatie is in handen van Gerard Boerrigter in Agelo. In 2001 werden hier 1862 Huiszwaluwnesten geteld, in 2002 waren dit er 1601 en dit jaar 1841. In de omgeving van Usselo is Jan Stufken actief. Daar werden in 2001 door hem 33 nesten, in 2002 18 en dit jaar 34 nesten waargenomen. Een opleving van deze soort dus. In 2002 werden in de gemeente Diepenheim 81 nesten aangetroffen, in 1993 waren dat er nog 162.

Roek

Van deze soort zijn tientallen kolonies in Twente, die zich bovendien ook nog wel eens verplaatsen, meestal door verstoring door menselijk ingrijpen. Om enigszins een overzicht te geven heb ik de kolonies per stad of dorp gebundeld.

<u>Plaats</u>	<u>kolonies2002</u>	<u>kolonies 2003</u>	<u>aantal 2002</u>	<u>aantal 2003</u>
Wierden	13	9	553	448
Almelo	13	13	996	1055
Enter	1	0	6	0
Losser	7	7	204	222
Hengelo	1	1	42	75
Enschede	13	11	469	480
Lonneker	1	1	13	12
Haaksbergen	12	9	306	353
St.-Isidorushoeve	1	1	46	52
Overdinkel	1	1	5	6
Markelo	1	1	13	3
Totaal			2653	2706

Het aantal Roeken is dit jaar in zijn totaliteit enigszins toegenomen. Wierden en Markelo raakten een aantal Roeken kwijt, terwijl de overige gemeenten een groei lieten zien. De tellers in Wierden en Almelo waren Albert Derks, Hans v.d. Berg, Henk v.d. Aa en Boudewijn Heuseveldt. Enter is geteld door Albert Derks. In Losser en Overdinkel telden Leo Hassing, Ben Hulsebos, Jan Wolters, Peter Steffens en Sander Wansing. In Hengelo was dat Piet Kokke. In Enschede telden Ben Hulsebos, Bé van Kuik, Piet Kokke, Gerrit Wesseloo en Aldert Schenk. In Lonneker was René Wijering actief en in Haaksbergen en St.-Isidorushoeve Harry Konniger. In Markelo heeft Henri Bouwmeester de kolonie geteld.

Zeldzame broedvogels

Van de meeste soorten is het beeld voor Twente vrijwel compleet, al zullen niet alle Kleine Plevieren, IJsvogels, Grote Gele Kwikstaarten en Europese Kanaries ontdekt zijn. Dit jaar zijn er geen meldingen van Draaihals, Kramsvogel, Tapuit en Raaf als broedvogel geweest. Deze soorten hebben in het recente verleden nog wel in Twente gebroed.

Georde Fuut

Het bolwerk van deze soort bevindt zich voor Twente in de Engbertsdijksvenen met 23 broedparen (in 2002 waren dat 18 paren). Door de aanwezigheid van een grote kokmeeuwenkolonie op de Borkeld vestigden zich daar afgerlopen jaar acht paartjes. Op de Oelemars bij Losser bevond zich eenmalig een paar binnen de datumgrenzen.

Ooievaar

Een broedgeval (voor het tiende jaar op rij) op de bekende lokatie bij Losser. Dirk en Artemis kregen drie jongen, die allemaal zijn uitgevlogen.

Roerdomp

In het jaar van de Roerdomp 2003 kende Twente ook een paar binnen de datumgrenzen bij Singraven, Denekamp. Deze soort broedt niet jaarlijks in Twente.

Brandgans

Vier broedparen in de Engbertsdijksvenen (drie in 2002), een in het Smalenbroek, Enschede en twee paar op de Oelemars, Losser. In alle gevallen zijn nesten gebouwd en is er gebroed. Op de Oelemars zijn de eieren geprederd, op de andere lokaties zijn ook jongen waargenomen.

Witoogend

Twee territoria in de Engbertsdijksvenen. Het mannetje en het vrouwtje zijn nooit samengezien, maar zaten steeds op twee verschillende vennen op 200 m afstand van elkaar. Het mannetje was gepaard met een mannetje Kuifeend (evenals in 2002) en het vrouwtje met een mannetje Tafeleend. Af en toe werd nog een derde Witoogend gesignaleerd.

Krooneend

Een vrouwtje Krooneend verbleef van 12 t/m 28 mei in de Ottershagen (broedcode 1). Op Het Rutbeek bij Enschede verblijft al jarenlang een (tam) mannetje Krooneend.

Bruine Kiekendief

In 2002 was er een territorium in het Elsenveld. Dit jaar waren er drie (alle broedcode 1): Haaksbergerveen, Witte Veen en Engbertsdijksvenen.

Slechtvalk

Een paartje van deze roofvogelsoort bevond zich tussen de datumgrenzen bij Almelo. Wellicht een voorbode van een komend broedgeval?

Porseleinhoen

In 2002 waren er twee territoria: Haaksbergerveen en Witte Veen. In 2003 werd een territorium van deze soort vastgesteld in het Witte Veen, Aamsveen, Buurserzand en drie in de Engbertsdijksvenen..

Kwartelkoning

Evenals vorig jaar slechts 1 territorium. Ditmaal bij het Haagse Bos bij Enschede.

Kleine Plevier

In 2002 waren er in totaal 16 territoria. Dit jaar werden slechts 11 territoria opgespoord: een territorium op Vliegbasis Twenthe, bij Lattrop, het Rutbekerveld bij Enschede, Leemslagenplas bij Almelo, Oelemars bij Losser, retentiegebied Woolde bij Hengelo, Domelaar Markelo, terrein vuurwerkkramp Enschede en drie territoria in het Haaksbergerveen. De meeste paartjes werden in zandafgravingen aangetroffen.

Steenuil

In 2003 werd een start gemaakt met de monitoring van de Steenuil (zie ook verderop in deze Nieuwsbrief). Drie gebieden zijn uitgekamd op het voorkomen van Steenuilen. In het monitoring gebied bij Overdinkel werden door de Vogelwerkgroep Losser 11 paartjes gevonden (hoogste dichtheid 4 terr. per 100 ha) en in een tweede telgebied bij Losser waren zeven paartjes. Bij Weerselo zijn door medewerkers van de Weidevogelwerkgroep Weerselo liefst 70 broedparen opgespoord (hoogste dichtheid 4 terr. per 100 ha). Aan losse meldingen kwamen nog 15 paren binnen, zodat het totaal aantal getelde Steenuilen op 103 is uitgekomen.

Nachtzwaluw

In 2002 zijn in totaal 11 territoria opgespoord. In 2003 steeg dit aantal tot 16 territoria. Deze lagen in de volgende gebieden: Punthuizen (4), Beuninger Achterveld (3), Buurserzand (3), Aamsveen (1), Vorgersveld, Delden (1), Witte Veen (2), Lattroperveld (1) en Manderheide (1).

IJsvogel en Grote Gele Kwikstaart

In totaal zijn er 29 territoria van de IJsvogel en 55 van de Grote Gele Kwikstaart opgespoord door de tellers van het Bekenproject.

Kuifleeuwerik

Nog maar een territorium in Rijssen. Het is het laatste bolwerk van deze soort in Twente.

Paapje

Een territorium in het Haaksbergerveen en een in de Engbertsdijksvenen.

Grauwe Klauwier

Een territorium in de Engbertsdijksvenen en een op de Manderheide. In 2002 waren er nog drie broedparen.

Europese Kanarie

In 2002 werden zes territoria van deze soort opgespoord. In 2003 waren dat er 10. Er waren territoria in Borne, Losser, Glanerbrug en Denekamp.

Ben Hulsebos, Houtstraat 4, 7581 BH Losser

Tel. 053-4353790 E-mail: b.h.hhulsebos@freeler.nl